به نام خدا

سوالات آزمون درس: فارسی (۳)	**پایه:** دوازدهم	**رشته:** کلّیهٔ رشته‌ها	**تاریخ امتحان:** آبان‌ماه
نام و نام خانوادگی:			**دبیرستان:**
نام کلاس:			**سال تحصیلی:**

ردیف	سؤالات صفحهٔ اول	

توضیحات آزمون

سی و یک پرسش باتوجه به موضوعات درس‌های ۱ تا ۵ کتاب درسی تهیه شده که برای پاسخ به آن‌ها ۷۵ دقیقه فرصت دارید.

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژه، املای واژه و دستور

۱ در عبارات و اشعار زیر، معنی واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید.

الف) هر نفسی که فرومی‌رود، مُمدِّ حیات است و چون برمی‌آید مفرّح ذات. (.....) ۰/۲۵

ب) گفت: نزدیک است والی را سرای، آن‌جا شویم / گفت: والی از کجا در خانهٔ خمّار نیست (.....) ۰/۲۵

ج) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است (.....) ۰/۲۵

د) تا وارهی از دم ستوران / وین مردم نحس دیو مانند (.....) ۰/۲۵

۲ معادل درست هر یک از توضیحات زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید.

الف) فرمانروا، اطاعت‌شده، کسی که دیگری فرمان او را می‌بَرَد. (مُطیع ---------- مُطاع) ۰/۲۵

ب) ویژگی نوعی مار سمّی و خطرناک (گرزه ---------- شرزه) ۰/۲۵

۳ املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.

الف) یکی از یاران به طریق انبساط گفت: از این بوستان که بودی ما را چه (تحفه – تهفه) کرامت کردی؟ (.....) ۰/۲۵

ب) گفت از بهر (قرامت – غرامت) جامه‌ات بیرون کنم / گفت: پوسیده‌است، جز نقشی ز پود و تار نیست (.....) ۰/۲۵

۴ در هر یک از عبارات زیر، یک غلط املایی وجود دارد، آن را پیدا کرده و اصلاح کنید.

الف) بفکن ز پی این اثاث تزویر / بگسل ز هم این نژاد و پیوند (.....) ۰/۲۵

ب) عاکفان کعبهٔ جلالش به تقصیر عبادت معترف و واصفان هلیهٔ جمالش به تحیّر منسوب. (.....) ۰/۲۵

۵ در گروه‌کلمات زیر، دو غلط املایی وجود دارد؛ آن‌ها را پیدا کنید و شکل صحیح هر یک را بنویسید.

(فایق و باصق – محتسب و داروغه – سلیمان و اهرمن – اختر سعد – موسم ربیع – کافور و ظماد – خوان بی‌دریغ)

(.....) ۰/۵

۶ با توجّه به عبارت « دایهٔ ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد. » به پرسش‌های زیر پاسخ دهید:

الف) « را » در این عبارت به چه معناست؟ (.....) ۰/۲۵

ب) نقش دستوری واژهٔ «دایه» چیست؟ (.....) ۰/۲۵

۷ در بیت زیر، نقش دستوری ضمایر متّصل مشخص‌شده را بنویسید.

باغبانا ز خزان بی‌خبرت می‌بینم / آه از آن روز که بادت گل رعنا ببرد (.....) ، (.....) ۰/۵

۸ در هر یک از بیت‌های زیر، فعل‌های مشخص‌شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید.

الف) بشدی و دل ببردی و به دست غم سپردی / شب و روز در خیالی و ندانمت کجایی (.....) ۰/۲۵

ب) مصلحت نیست که از پرده برون افتد راز / ور نه در مجلس رندان خبری نیست که نیست (.....) ۰/۲۵

۹ در عبارات زیر، کدام قسمت جمله حذف شده است؟ نوع حذف را در هر عبارت بنویسید.

الف) در تنگ‌دستی مُردن بِه از حاجت نزد کسی بردن. (.....) ۰/۵

ب) نگشت آسایشم یک لحظه دمساز / گهی از گربه ترسیدم گه از باز (.....) ۰/۵

۱۰ در بیت زیر، « ترکیب‌ها » را پیدا کنید و سپس « وصفی یا اضافی » بودن آن‌ها را مشخص نمایید. ۱/۵

تو مشت درشت روزگاری از گردش قرن‌ها پس‌افکند

(.....)

ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ دوم

Scanned with CamScanner

به نام خدا

سوالات آزمون درس: فارسی (۳)	**پایه:** دوازدهم	**رشته:** کلّیهٔ رشته‌ها	**تاریخ امتحان:** آبان‌ماه
نام و نام خانوادگی:			**دبیرستان:**
نام کلاس:			**سال تحصیلی:**

ردیف	سؤالات صفحهٔ دوم	
	ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) حفظ شعر، تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی	
۱۱	مصراع اول بیت « ..... تا کیمیای عشق بیابیّ و زر شوی » کدام است؟ الف) بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی ○ ب) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی ○	۰/۲۵
۱۲	مصراع دوم بیت « یک‌دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ..... » کدام است؟ الف) کز آب هفت‌بحر به یک موی تر شوی ○ ب) هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی ○	۰/۲۵
۱۳	مصراع دیگر هر یک از بیت‌های زیر را بنویسید. الف) ای بی‌خبر، بکوش که صاحب‌خبر شوی	۰/۵
	ب) ..... آن‌گه رسی به خویش که بی خواب و خور شوی	۰/۵
۱۴	در جدول زیر، مشخص‌کنید که هر یک از آثار گروه «الف» متعلّق به کدام نویسنده یا شاعر گروه «ب» است. **گروه الف** / **گروه ب (* یک واژه اضافه است)** قصّهٔ شیرین فرهاد / گلستان نظامی گنجه‌ای / سعدی شیرازی / احمد عربلو (.....)	۰/۵
۱۵	« کلیله و دمنه » ترجمهٔ کیست؟ الف) عارف قزوینی ○ ب) فرخی یزدی ○ ج) نصرالله منشی ○ د) سنایی غزنوی ○	۰/۲۵
۱۶	درستی یا نادرستی عبارت زیر را تعیین کنید. گنج حکمت « خاکریز » از کتاب « روایت سنگرسازان ۲ » اثر « عیسی سلمانی لطف‌آبادی » است. درست ○ نادرست ○	۰/۲۵
۱۷	آرایهٔ ادبی کدام گزینه در بیت « در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملّتی که مردم صاحب‌قلم نداشت » وجود ندارد؟ الف) تشبیه ○ ب) کنایه ○ ج) مراعات نظیر ○ د) تناقض ○	۰/۲۵
۱۸	کدام یک از ترکیبات زیر، « اضافهٔ تشبیهی » است؟ الف) دل زمانه ○ ب) جور گردون ○ ج) مهد زمین ○ د) جیب مراقبت ○	۰/۲۵
۱۹	در کدام یک از عبارت‌های زیر، آرایهٔ «حُسن تعلیل» وجود دارد؟ دلیل خود را بنویسید. الف) تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر، چهرِ دلبند ○ ب) شو منفجر ای دل زمانه / وان آتش خود نهفته مپسند ○	۰/۵
۲۰	در عبارت « هرکه را زر در ترازوست، زور در بازوست » آرایه‌های « سجع و جناس » را مشخص کنید. (.....)	۰/۵
۲۱	با توجه به بیت « با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت » : الف) « تهی‌بودن جیب »، کنایه از چیست؟ (.....)	۰/۲۵
	ب) در مصراع دوم، چه تلمیحی به کار رفته‌است؟ (.....)	۰/۵
۲۲	در بیت « ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد » ؛ واژهٔ مشخص‌شده نماد چیست؟ (.....)	۰/۲۵
	ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ سوم	

www.kamoon.ir

Scanned with CamScanner

به نام خدا

سوالات آزمون درس: فارسی (۳)	**پایه:** دوازدهم	**رشته:** کلّیهٔ رشته‌ها	**تاریخ امتحان:** آبان‌ماه
نام و نام خانوادگی:			**دبیرستان:**
نام کلاس:			**سال تحصیلی:**

ردیف	سؤالات صفحهٔ سوم	
	ج) قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب	
۲۳	**معنی هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.**	
	الف) پردهٔ ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد. (.....)	۰/۵
	ب) گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان (.....)	۰/۵
	ج) نالهٔ مرغ اسیر این همه بهر وطن است (.....)	۰/۵
	د) بنواخت ز خشم بر فلک مُشت (.....)	۰/۵
	ن) در خبر است از سرور کاینات و مفخر موجودات (.....)	۰/۵
	و) گفت: باید حد زند هشیارمردم، مست را (.....)	۰/۵
	ه) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد (.....)	۰/۵
	ی) بنشین به یکی کبود اورند (.....)	۰/۵
۲۴	**مفهوم کلّی بیت « دلا خموشی چرا؟ چو خُم نجوشی چرا؟ / برون شد از پرده راز، تو پرده‌پوشی چرا؟ » کدام است؟**	
	الف) اعتراض و قیام کردن ◯ ب) توصیه به سکوت ◯	۰/۲۵
۲۵	**شاعر در کدام بیت، به مفهوم « ناپسندی مطلق گناه و معصیت و سطحی‌بودن نگاه مأمور حکومت » اشاره کرده است؟**	
	الف) گفت: می‌باید تو را تا خانهٔ قاضی برم / گفت: رو، صبح آی، قاضی نیمه‌شب بیدار نیست ◯	۰/۲۵
	ب) گفت: می بسیار خوردی، زان چنین بی‌خود شدی / گفت: ای بیهوده‌گو، حرفِ کم و بسیار نیست ◯	
۲۶	**در بیت « گر کسی وصف او ز من پرسد / بی‌دل از بی‌نشان چه گوید باز؟ »، منظور از واژگان مشخص‌شده چیست؟**	
	(.....)	۰/۵
۲۷	**مقصود از «سوخته‌جان» در بیت «پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته‌جان شنو یکی پند» کیست؟** (.....)	۰/۲۵
۲۸	**مصراع «گفت: جُرم راه‌رفتن نیست، ره هموار نیست» به کدام پدیدهٔ اجتماعی اشاره دارد؟** (.....)	۰/۲۵
۲۹	**در بیت «همّت از باد سحر می‌طلبم گر ببرد / خبر از من به رفیقی که به طَرْف چمن است» مقصود از قسمت مشخص‌شده چیست؟** (.....)	۰/۵
۳۰	**مفهوم هر یک از بیت‌های زیر را بنویسید.**	
	الف) فرخی ز جان و دل می‌کند در این محفل / دل نثار استقلال، جان فدای آزادی (.....)	۰/۵
	ب) ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند / تا تو نانی به کف آریّ و به غفلت نخوری (.....)	۰/۵
۳۱	**دربارهٔ ارتباط معنایی و مفهومی بیت‌های « الف » و « ب » که در زیر آمده است، توضیح دهید:**	
	الف) دور شو از برم ای واعظ و بیهوده مگوی / من نه آنم که دگر گوش به تزویر کنم	
	ب) گفت: نزدیک است والی را سرای، آن‌جا شویم / گفت: والی از کجا در خانهٔ خمّار نیست	
	(.....)	۱
	(.....)	
	(.....)	
	شادی، رادی و آزادی شما را آرزومندم	
	جمع نمرات	**۲۰**

www-kanoon.ir

Scanned with CamScanner

به نام خدا

سوالات آزمون درس: فارسی (۳)	**پایه:** دوازدهم	**رشته:** کلّیهٔ رشته‌ها	**تاریخ امتحان:** آبان‌ماه	ط
نام و نام خانوادگی:				**دبیرستان:**
نام کلاس:				**سال تحصیلی:**

پاسخ تشریحی

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژه، املای واژه و دستور

پاسخ پرسش شمارهٔ ۱ الف)مفرِّح:شادی‌بخش، فرح‌انگیز /ب)والی:حاکم، فرمانروا/ج)بیت‌الحزن:خانهٔ غم، ماتمکده/د)نحس:شوم، بدیُمن، بداختر.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۲ الف) فرمانروا، اطاعت‌شده، کسی که دیگری فرمان او را می‌بَرَد مُطاع / ب) ویژگی نوعی مار سمّی و خطرناک گرزه

پاسخ پرسش شمارهٔ ۳ شکل املای صحیح واژگان: الف) تحفه / ب) غرامت.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۴ غلط املایی و شکل صحیح آن عبارت الف) اثاث: اساس / عبارت ب) هلیه: حلیه.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۵ غلط‌های املایی و شکل صحیح آن فایق و باصق: فایق و باسق / کافور و ظماد: کافور و ضماد.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۶ الف) « را » به معنای حرف اضافهٔ « به » است / ب) واژهٔ « دایه » نقش « متمم » دارد.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۷ «ت» در مصراع اول: نقش مفعول (تو را بی‌خبر می‌بینم) / «ت» در مصراع دوم: نقش «مضاف‌الیه» (گل رعنای تو ببرد)

پاسخ پرسش شمارهٔ ۸ الف) بشدی: رفتی / ب) نیست: وجود ندارد.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۹ الف) حذف فعل «است = می‌باشد» به قرینهٔ معنایی / ب) حذف فعل «ترسیدم» به قرینهٔ لفظی.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۱۰ مشت درشت: ترکیب وصفی / مشت روزگار: ترکیب اضافی / گردش قرن‌ها: ترکیب اضافی.

ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) حفظ شعر، تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی

پاسخ پرسش شمارهٔ ۱۱ جواب قسمت ب) ب) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۱۲ جواب قسمت الف) کز آب هفت‌بحر به یک موی تر شوی.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۱۳ جواب قسمت الف): تا راهرو نباشی، کی راهبر شوی؟ / جواب قسمت ب): خواب و خورت ز مرتبهٔ خویش دور کرد.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۱۴ « قصّهٔ شیرین فرهاد » اثر « احمد عربلو » / « گلستان » اثر « سعدی شیرازی ».

پاسخ پرسش شمارهٔ ۱۵ « کلیله و دمنه » ترجمهٔ « نصرالله منشی » است.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۱۶ درست گنج حکمت « خاکریز » از کتاب « روایت سنگرسازان ۲ » اثر « عیسی سلمانی لطف‌آبادی » است.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۱۷ جواب قسمت «د»/دفتر زمانه: تشبیه – از قلم افتادن: کنایه‌از فراموش‌شدن – دفتر و قلم و صاحب‌قلم: مراعات نظیر

پاسخ پرسش شمارهٔ ۱۸ جواب قسمت « ج »: اضافهٔ تشبیهی: مهد زمین / بقیه اضافهٔ استعاری: دل زمانه – جور گردون – جیب مراقبت.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۱۹ جواب قسمت الف): زیرا برای ارتفاع بلند دماوند و دیده نشدن آن، دلیلی غیر واقعی، ادبی و زیبا آورده‌است.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۲۰ ترازو با بازو: سجع / زر با زور: جناس. (زر با در: جناس)

پاسخ پرسش شمارهٔ ۲۱ الف) کنایه از فقیر بودن / ب) تلمیح به داستان پادشاهی جمشید و آسایش زمان حکومت او دارد.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۲۲ پروانه، نماد « عاشق و عارف راستین و واقعی » است.

ج) قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب

پاسخ پرسش شمارهٔ ۲۳ الف) آبروی بندگان را به دلیل گناه آشکارشان نمی‌ریزد. / ب) گفت: رشوه‌ای به من بده و خودت را خلاص کن.

ج) اشعار منِ شاعر، همه برای وطن است/ د) از روی عصبانیت، مُشتی بر آسمان زد/ ن) در حدیثی از سرور جهانیان و مایهٔ افتخار موجودات آمده‌است.

و)گفت:لازم‌است شخص هوشیاری مجازات شرعی را بر مست اجرا کند/ه)کشوری که به دست بیگانگان آباد شود/ی)اختیار حکومت را به دست بگیر.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۲۴ مفهوم بیت «دلا خموشی چرا؟چو خُم نجوشی چرا؟ /برون‌شد از پرده راز،تو پرده‌پوشی چرا؟»: الف) اعتراض و قیام‌کردن

پاسخ پرسش شمارهٔ ۲۵ به مفهوم « ناپسندی مطلق گناه و معصیت و سطحی‌بودن نگاه مأمور حکومت » در بیت « ب » اشاره شده است.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۲۶ او: منظور «خداوند» است / بی‌دل: کنایه از «عاشق» است.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۲۷ منظور خودِ شاعر (محمد تقی بهار) است.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۲۸ نابسامانی و فساد جامعه.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۲۹ دوستان و هم‌فکران شاعر که بیرون از زندان، آزاد هستند.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۳۰ مفهوم بیت الف): فدا کردن جان برای آزادی و استقلال کشور / مفهوم بیت ب): کسب روزی و غافل نبودن از خدا.

پاسخ پرسش شمارهٔ ۳۱ هر دو بیت معنا و مفهوم مشترکی دارند و بر اهمیت ندادن مست به سخنان محتسب و فریب نیرنگ‌های ریاکاران را نخوردن تأکید دارند.

Scanned with CamScanner